

Міністерство освіти і науки України
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Україна)

Навчально-науковий інститут фінансів,
економіки, управління та права

Державна установа «Інститут економіки та прогнозування Національної
академії наук України» (Україна)

Інститут демографії та проблем якості життя
Національної академії наук України (Україна)

Херсонський навчально-науковий інститут (Україна)

Національного університету кораблебудування
імені адмірала Макарова (Україна)

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова (Україна) Навчально-
науковий інститут «Українська інженерно-педагогічна академія» Харківського

Національного університету імені В.Н. Каразіна (Україна)

Центр міграційних досліджень Варшавського університету (Польща)

Вільнюський технічний університет імені Гедимінаса (Литва)

Університет в Нове Місто (Словенія)

Інститут інновацій «Ідея» (Латвія)

Тракійський університет (Болгарія)

СУЧАСНА ЕКОНОМІЧНА НАУКА: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА

Матеріали XIV Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет-конференції з міжнародною участю
07 листопада 2024 року

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА
ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА

Полтава 2024

5. Скрипник С., Шпатакова О. Штучний інтелект як рушій розвитку цифрової економіки. *Цифрова економіка та економічна безпека*. 2023. №9. С. 10-13.

6. Єршова О. Л., Бажан Л. І. Штучний інтелект – технологічна основа цифрової трансформації економіки. *Статистика України*. 2021. № 3. С. 47–59.

УДК 330.342

Гвозденко В.О., студентка,
Шевченко О.М., к.е.н., доцент
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ

В умовах сучасного розвитку суспільства інноваційна діяльність є головним фактором, що дозволяє малим підприємствам успішно конкурувати з компаніями-гігантами. В Україні малий бізнес, завдяки швидкості прийняття управлінських рішень та здатності адаптуватися до змін, можна розглядати як рушійну силу інноваційного процесу. Мале підприємництво, впроваджуючи новітні технології, розробляє та випускає інноваційні товари та послуги, чим укріплює свої позиції на ринку.

Перспективи розвитку інноваційної діяльності малих підприємств є особливо актуальними у 2024 році в умовах інтеграції з європейськими державами, переходу до цифрових рішень та тривалого воєнного конфлікту на території держави. Досвід розвинених країн світу підтверджує, що ключова роль у забезпеченні умов інноваційного розвитку, формуванні національної інноваційної системи належить державі, яка встановлює стратегічні цілі, забезпечує ресурсну підтримку, зокрема бюджетне фінансування, податкове стимулювання, кредитування тощо [1].

Уряд схвалив Стратегію відновлення, сталого розвитку та цифрової трансформації малого і середнього підприємництва на період до 2027 року, а також затвердив операційний план заходів з її реалізації на 2024-2027 роки [2]. Стратегія містить чотири основні цілі:

Передбачає доступ до капіталу, дерегуляцію та запровадження нових інструментів підтримки. Перш за все цьому сприятимуть програми державної політики «Зроблено в Україні»: гранти для переробних підприємств, «Доступні кредити 5-7-9», можливості страхування від воєнних ризиків.

Інноваційний розвиток, цифрова трансформація та “зелений перехід”. У Стратегії закладено підхід розумної спеціалізації, створення галузевих кластерів та наукових парків, що сприятимуть залученню інвестицій та розвитку регіонів. Підсилить ці процеси й цифровізація бізнес-процесів, технології штучного інтелекту, інструмент електронного виставлення рахунків,

миттєві платежі Національного банку за умови забезпечення кібербезпеки. Щоб сприяти “зеленому переходу” малого і середнього підприємництва з’явиться онлайн-інструмент для самооцінки вуглецевого сліду підприємств, професійні енергоаудити.

Розвиток людського капіталу та підприємництва. Включає дуальну освіту та програми для жінок, ветеранів і людей з інвалідністю. Розширення мережі регіональних офісів «Зроблено в Україні» для підтримки мікро- та малих підприємств.

Підвищення конкурентоспроможності та збільшення експорту. Стратегія передбачає співпрацю з міжнародними мережами, такими як Enterprise Europe Network, Erasmus for Young Entrepreneurs, розвиток бренду «Зроблено в Україні», забезпечення підтримки в пошуку партнерів, веденні перемовин і запуску спільних ланцюгів, розширення діяльності ПАТ “Експортно-кредитне агентство” [2].

Впровадження цих заходів дасть поштовх розвитку, інноваціям та економічному зростанню. Стратегія відновлення дасть змогу реалізуватися незахищеним верствам населення, дозволить малим підприємствам за допомогою залучених коштів та міжнародного співробітництва вийти на світовий ринок в ролі провідних компаній.

Варто також відзначити, що відповідно до актуальності потреб країни, яка перебуває в стані війни, першочерговим завданням уряду було виділення та оновлення ряду пріоритетних напрямів щодо забезпечення функціонування інноваційної діяльності малих підприємств. Пріоритетними галузями для впровадження інновацій є: 1) сфера енергетики; 2) стратегічні галузі промисловості (оборонно-промисловий комплекс, нові технології виробництва матеріалів тощо); 3) агропромисловий комплекс (АПК); 4) медицина; 5) охорона довкілля; 6) розвиток сучасних інформаційно-комунікаційних технологій; 7) робототехніка; 8) інше. Дані галузі є визначальними для «життя» країни, а також для забезпечення її підтримання щодо розвитку економіки, збереження її фінансово-економічного потенціалу в цілому та сприяння формуванню достатнього рівня її фінансово-економічної безпеки тощо [3].

У результаті проведеного дослідження можна зробити висновок, що інноваційна діяльність малих підприємств в Україні має значні перспективи для розвитку. Для повноцінної реалізації проекту треба подолати декілька викликів, а саме: покращити доступ до фінансування, забезпечити захист прав інтелектуальної власності, а також підвищити рівень інноваційної культури та освіти. Ключовим інструментом підтримки малого бізнесу є державна Стратегія відновлення, яка в умовах воєнного конфлікту заохочує малі підприємства до розвитку у стратегічно важливих галузях. Україна має шанс стати провідною країною на світовому ринку, складаючи конкуренцію європейським компаніям.

Література

1. Про Рекомендації парламентських слухань на тему: Стратегія інноваційного розвитку України на 2010-2020 роки в умовах глобалізаційних викликів. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2632-VI#Text>

2. Міністерство економіки України. Стратегія розвитку малого та середнього підприємництва в Україні на період до 2027 року. URL: <https://me.gov.ua/News/Detail?lang=uk-UA&id=161fb74b-c8ad-4cc5-b7ed-645962eb2e28&title=StrategiiaRozvitkuMSB>

3. Химич І. Г. Особливості інноваційної діяльності в Україні в умовах війни. *Галицький економічний вісник Тернопільського національного технічного університету*. 2023. №5(84). С. 142-150. URL: <http://elartu.tntu.edu.ua/handle/lib/43123>

УДК 330.322.1(477)

Грицько Д.А., Житник Д.М., Шульга А.В., студенти,
Чижевська М.Б., к.е.н., доцент
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

КАПІТАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ В ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ

Капітальні інвестиції відіграють ключову роль у розвитку економіки будь-якої країни, оскільки сприяють підвищенню виробничих потужностей, модернізації інфраструктури та забезпеченню довготривалого економічного зростання. В Україні, де економіка переживає низку структурних змін, капітальні інвестиції набувають особливої важливості, адже вони стають основою для подолання кризових явищ та посилення конкурентоспроможності країни на міжнародній арені.

З моменту здобуття незалежності Україна стикалася з низкою політичних та економічних викликів, які впливали на рівень капітальних інвестицій. Основними чинниками, що визначають стан інвестицій, є внутрішня політична стабільність, прозорість ведення бізнесу, макроекономічні показники та зовнішня політика. На початку 2010-х років капітальні інвестиції в Україні показали поступове зростання завдяки лібералізації окремих секторів економіки, таким як енергетика, транспортна інфраструктура та агропромисловий комплекс[1].

Проте, із початком військової агресії росії в 2014 році обсяги капітальних інвестицій різко скоротилися, що було спричинено зростанням ризиків для іноземних інвесторів, відтоком капіталу та внутрішньою економічною нестабільністю. Війна на сході України та анексія Криму призвели до переорієнтації державних та приватних ресурсів, де пріоритетом стали оборонний сектор та реабілітація постраждалих регіонів, що відволікало увагу від довгострокових інвестиційних проектів у цивільному секторі. Водночас